

Katri Vehviläinen-Julkunen, professori, sv.ylihoitaja
Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta
PL 1627, 70211 Kuopio
Kuopion yliopistollinen sairaala

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIRIN KY

22-12-2015

Dno 108/13.07.02

KIRJAAMO

Kuopio 19.12.2015

KYS erva-tutkimustoimikunta
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Kirjaamo
PL 100, 70029 KYS

Oikaisuvaatimus /Valtion tutkimusrahoituksen jakaminen tutkimushankkeille KYSin erityisvastuualueella vuodelle 2016

Esitän oikaisuvaatimuksen koskien Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) jakaminen tutkimushankkeille KYSin erityisvastuualueella vuodelle 2016 (liitteenä 1 päätöspöytäkirja). Olen saanut tiedoksi asiaa koskevan päätöksen 26.11.2015.

Esitän seuraavassa yksityiskohtaiset perustelut oikaisuvaatimukselleni:

Hankkeeni "Patients' and family caregivers' perceptions of the quality of cancer care – INEXCA project" oli listattu rahoitettavien tutkimushankkeiden kategoriaan sijalle 26 kaikista 33 rahoitukseen ehdotetuista hankkeista. Liitteessä 2 on listaus hankkeiden pisteytyksistä ja arvioinneista esittelijän mukaisissa rahoituskategorioissa, mitkä on merkitty väritettyinä ko. listassa. On selvitettävä, miksi tutkimustoimikunta nosti juuri allekirjoittaneen hankkeen hylätyksi, vaikka se oli saanut useita muita rahoituksen saaneita hankkeita paremmat pisteet. Miksi hylkäystä ei tehty heikommat pisteet saaneille hankkeille?

Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan VTR-tutkimushakemusten arvioinnista 3.8.2015 annettua ohjeessa (liite 3) on yksityiskohtaisesti listattu ERVA-tutkimustoimikunnan tehtävät, luottamuksellisuus, esteellisyys, tutkimuksen tavoitteet ja painoalueet sekä rahoitushakemusten arviointi.

Hylkäämisen perusteita on ohjeistettu ko. ohjeessa sivulla 8 kohdassa 5: Tutkimushankkeen yleisarvio. Ohjeessa todetaan, että hylkäämisen peruste on oltava riittävän vahva ja perustelut kuvattava tarkasti. *Esimerkiksi hakemus voidaan hylätä, mikäli tutkimushanke ei toteuta hyvää tieteellistä käytäntöä, tutkimushankkeesta ei ole välitöntä hyötyä KYS ervalle tai se ei linjaudu sosiaali- ja terveysministeriön ja erva-tutkimustoimikuntien määrittelemiін tavoitteisiin.* Katson, että hankkeeni hylkäysperuste ei ole pitävä tarkasteltaessa toimikunnan antamaa ohjeistusta.

Päätöspöytäkirjan (2/2015, 10.11.2015), sivun 3 mukaan tutkimushankkeeni hylkäysperusteeksi on kirjattu yhden arvioijan osalta, että "arvioijan mielestä hanke on monikansallinen mielipidetiedustelu, jolla ei ole kliinistä merkitystä". Muut neljä arvioijaa olivat esittäneet hanketta hyväksytyksi. Hankkeeni saamien pisteiden mukaan rahoituspäätöksen olisi pitänyt olla myönteinen. Sitten kokouksessa **toimikunnan asian käsittelyyn osallistuneet jäsenet** päätyivät kirjaamaan hylkäämisen perusteeksi, että "kysymyksessä on kansainvälinen mielipidetiedustelu eikä hankkeella ole tieteellistä tavoitetta".

Ensimmäiseksi: Viittaus tutkimuksen kliinisen merkityksen puutteeseen on erikoinen, sillä on huomionarvoista, että alhaisemmilla pisteillä rahoituksen saaneiden hankkeiden osalta on myös todettu kliinisen merkityksen vähäisyyttä, mutta asia ei ole estänyt myönteistä rahoituspäätöstä. Hakemuksessani osoitin hankkeeni kuuluvan VTR linjauksissa ja painopisteissä pääosin eli 70 % terveyspalvelujärjestelmän tutkimukseksi ja vain 30 % kansansairauksia koskevaksi (tätä syöpäpotilaiden hoito ja heidän läheistensä näkemykset lienevät).

Toiseksi toteamus: tutkimus ”kansainväliseksi mielipidetiedusteluksi eikä hankkeella ole tieteellistä tavoitetta”. Tutkimukseni on kansainvälinen yhteistyötutkimus ja liittyy laajempaan Euroopan Unionin rahoittamaan hankekokonaisuuteen. Hankkeemme kokonaisuuden tieteellinen painoarvo todettiin Euroopan Unionin Horizon 2020 arvioinnissa erinomaiseksi terveyspalvelujärjestelmää ja sen laatua selvittäväksi. On kysyttävä, mistä näkökulmasta tutkimukseni tieteellinen tavoite juuri tässä haussa määritettiin ja kuka tai millaiset asiantuntijat sen määrittävät? Hankkeeni on monitieteinen terveyspalveluja tutkiva hanke, jota johdan hoitotieteen professorina. Yliopistotasoinen terveyden tutkimus sisältää lääketieteen tutkimuksen lisäksi monia muita terveystieteiden tutkimuksen alueita.

Kolmanneksi totean, että tutkimushankkeeni on linjassa VTR hakukuulutuksessa ja lainsäädännössä kuvattujen tavoitteiden kanssa. Selvitys tästä alla:

Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan hakukuulutuksen (24.8.2015) mukaan Valtion tutkimusrahoitus (VTR) jaetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisesti terveyden tutkimuksen tutkimushankkeille. Ohjeiden mukaan tutkimushankkeiden tulee linjautua sosiaali- ja terveysministeriön ja erityisvastuualueiden tutkimustoimikuntien määrittelemiä yliopistotasoinen terveyden tutkimuksen tavoitteisiin ja painoalueisiin. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yliopistotasoisesta terveyden tutkimuksen rahoituksesta 718/2013).

Yliopistotasoinen terveyden tutkimuksen tavoitteena on:

- 1) edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia terveydenhuollon palvelujärjestelmässä tehtävän korkeatasoisen ja vaikuttavan terveyden tutkimuksen kautta;
- 2) edistää terveydenhuollon laatua ja potilasturvallisuutta;
- 3) tuottaa uutta tietoa sekä huolehtia sen levittämisestä ja hyödyntämisestä terveydenhuollossa ja muualla yhteiskunnassa.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yliopistotasoisesta terveyden tutkimuksen rahoituksesta 718/2013 linjaa yliopistotasoinen **terveyden tutkimuksen painoalueet, mitkä on esitetty myös hakuohjeessa ja lomakkeissa.** Esitän alla painoalojen listauksen. Allekirjoittaneen hanke sijoittuu 70% kohtaan 6 eli terveydenhuollon palvelujärjestelmän tutkimukseen ja osin merkittävien kansanterveysongelmien hoidon kehittämiseen, joten katson, että hankkeeni ei ole ristiriidassa tutkimuksen painoalojen osalta. En ole esittänyt tutkimukseni olevan kliinis-epidemiologista tutkimusta tai vastaavaa.

1) merkittävien kansanterveysongelmien ja sairauksien ehkäisyn, syntymekanismien, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen perustavaa laatua oleva kliininen ja translationaalinen

tutkimus; (Sisältää mm väestön neuvonnan, potilasohjauksen, sairauksien ehkäisy, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen. Tähän ryhmään kuuluu mm. syöpätaudit)

- 2) yksilöllistetyn lääketieteen käyttöönottoon ja biopankkitoimintaan liittyvä tutkimus;
- 3) erityisen vaikeasti hoidettaviin tai harvinaisiin sairauksiin ja terveysongelmiin liittyvä tutkimus;
- 4) väestökohorttien kliinis-epidemiologiset seurantatutkimukset;
- 5) terveyden edistämisen, väestön neuvonnan ja terveystieteen vaikuttavuustutkimus;
- 6) terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja menetelmien tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen, toimintakäytäntöjen muuttamiseen ja osaamisen johtamiseen sekä potilasturvallisuuteen ja laadunhallintaan kohdistuva tutkimus; (sisältää mm. terveystieteen palvelujärjestelmän toimivuus potilaan näkökulmasta tarkasteltuna. Tutkimus pyrkii terveydenhuollon asiakkaiden /potilaiden osallisuuden ja voimavaraistumisen tukemiseen)
- 7) potilaan ja asiakkaan oikeuksien ja valinnanvapauden toteutumisen terveystieteellinen interventio- ja vaikuttavuustutkimus;
- 8) valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin liittyvä yliopistotasoinen terveydenhuoltotutkimus

Neljänneksi totean, että ERVA –tutkimustoimikunnan toimintaa tulee arvioida VTR-tutkimushakemusten arvioinnista 3.8.2015 annetun ohjeen suunnassa (liite 3). On pohdittava, onko tapauksessani löydettävissä Hallintolain (6.6.2003/434) esittämiä mahdollisia esteellisyyttä aiheuttavia seikkoja yhden arvioijan puolueettomuuden tai muun mahdollisen eturistiriidan vuoksi.

Pyydän oikaisuvaatimukseni pikaista käsittelyä.

Ystävällisin terveisin Katri Vehviläinen-Julkunen

Liitteet:

- 1) Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) jakaminen tutkimushankkeille KYSin erityisvastuualueella vuodelle 2016 (liitteenä 1 päätöspöytäkirja).
- 2) VTR-tutkimushankkeiden arviointitaulukko ja pisteytykset
- 3) Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan VTR-tutkimushakemusten arvioinnista 3.8.2015 annettu ohje